ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci **žalobce: T. V. C.,** zastoupený JUDr. Vladimírem Gelbičem, advokátem se sídlem Jugoslávská 11, Praha 2, proti **žalovanému: Ministerstvo životního prostředí,** se sídlem Vršovická 65, Praha 10, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 11. 2006, č. j. 500/1826/502 21/06, ve věci správního deliktu, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 5. 2010, č. j. 8 Ca 58/2007 - 39,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 5. 2010, č. j. 8 Ca 58/2007 - 39, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností napadl v záhlaví označený rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým bylo zrušeno jím vydané výše uvedené rozhodnutí. Předmětem sporu mezi žalobcem a žalovaným je zákonnost pokuty udělené žalobci ve výši 30 000 Kč dle ustanovení § 66 odst. 5 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“), za porušení ustanovení § 12 odst. 1 téhož zákona. Podle uvedeného ustanovení je každý povinen nakládat s odpady a zbavovat se jich způsobem stanoveným tímto zákonem a ostatními právními předpisy. Porušení zákona se měl dopustit žalobce tím, že odpady, jejichž byl původcem, pocházející z jeho podnikatelské činnosti (např. plastové sáčky,

papírové krabice a jiné obaly od bot a textilního zboží), v množství cca 30 pytlů byly dne 2. 2. 2006 uloženy v lesním porostu Nad Pilským kopcem na pozemku par. č. 377 v katastrálním území Čistá u Mladé Boleslavi, tj. na místě k tomu zákonem neurčeném.

Dle závěru městského soudu nebyl v projednávané věci přesně a náležitě zjištěn skutkový stav. Správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí konstatoval, že má za prokázané, že původce odpadu, tj. žalobce, je dle zákona o odpadech odpovědný za nakládání s odpady do doby jejich převedení do vlastnictví osobě oprávněné dle zákona o odpadech. Tím, že byl jeho zaměstnancem dne 2. 2. 2006 vyložen v lesním porostu Nad Pilským kopcem odpad, jehož byl žalobce původce, porušil žalobce ustanovení § 12 odst. 2 uvedeného zákona, které stanoví, že s odpady lze nakládat pouze v zařízeních, která jsou k nakládání s odpady podle zákona určena. Pochybení žalovaného spatřuje městský soud v tom, že se žalovaný nezabýval zásadní námitkou žalobce, dle které pan H. T. T., který odpad nezákonným způsobem v lesním porostu vyložil, není zaměstnancem žalobce, ale naopak uvedl, že tato skutečnost není pro věc podstatná. Městský soud je však názoru opačného. Pokud by pan H. T. T. byl zaměstnancem žalobce, byl by žalobce odpovědný za nakládání s odpady ve smyslu ustanovení § 16 odst. 4 zákona o odpadech. V případě, že tomu tak nebylo, by tato odpovědnost nepřicházela v úvahu, neboť ustanovení § 16 odst. 4 zákona o odpadech nelze vykládat striktně k tíži žalobce.

S přihlédnutím k výše uvedenému městský soud žalobou napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zrušil.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá nesprávné právní posouzení soudu ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Zásadně odmítá závěr soudu, dle kterého náležitě nezjistil skutkový stav, neboť existence či neexistence zaměstnaneckého poměru mezi žalobcem a panem H. T. T. není pro posouzení správního deliktu dle ustanovení § 66 odst. 5 zákona o odpadech rozhodující. Ta by hrála roli pouze v případě, kdyby byl žalobce shledán vinným spácháním správního deliktu dle ustanovení § 66 odst. 4 písm. b) zákona o odpadech. Žalovaný však v odvolacím řízení původní kvalifikaci správního deliktu změnil, neboť žalobce nebylo možné vinit za fyzické nakládání s odpady, kterého se fakticky neúčastnil a bylo prováděno jinou osobou. Žalovaný změnil kvalifikaci správního deliktu, pokud konání žalobce označil za správní delikt dle ustanovení § 66 odst. 5 zákona o odpadech, kterého se žalobce dopustil tím, že porušil jinou zákonem stanovenou povinnost. Jednalo se o povinnost stanovenou v ustanovení § 12 odst. 1 zákona o odpadech, která ukládá prvotnímu původci odpadu nakládat s odpady a zbavovat se jich pouze zákonem stanoveným způsobem. Původce odpadu je povinen odpady, které sám nemůže využít nebo odstranit zákonem stanoveným způsobem, převést do vlastnictví pouze osobě oprávněné k jejich převzetí ve smyslu ustanovení § 16

odst. 1 zákona o odpadech. Do této doby je za odpady odpovědný, má mimo jiné povinnost zabezpečit odpady před odcizením, zničením, únikem apod. Původce odpadu tak byl zodpovědný za to, že místo jeho předání oprávněné osobě byl odpad pohozen na místě, které pro to není určeno. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil zpět k dalšímu řízení.

Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůraznil, že původcem odpadu nebyl žalobce. Žalobce nakládal s odpady zákonem stanoveným způsobem, neboť je nechal likvidovat v místě k tomu určenou firmou. Pokud jde o umístění obalů do uzavřeného prostoru firemního užitkového automobilu, kterým bylo zboží přivezeno, nedopustil se tím žalobce žádného porušení zákona. Zapůjčení vozidla nebylo realizováno za účelem zbavení se odpadu, ale za účelem rychlé pomoci krajanovi při poruše vozidla za nepříznivého počasí. Vozidlo mu navíc poskytla manželka žalobce v jeho nepřítomnosti, o tom, že jsou ve vozidle obaly, nevěděla. Pokud pan T. H. T. manipuloval s odpadem, tak tomu bylo bez vědomí a souhlasu žalobce. Dle názoru žalobce ze zákona o odpadech nelze dovozovat objektivní odpovědnost, tak jak se o to snaží stěžovatel. Z uvedených důvodů navrhuje kasační stížnost zamítnout.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.), ověřil při tom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), neboť až po přezkoumání těchto podmínek se kasační soud může zabývat vlastní hmotně právní argumentací uplatněnou v kasační stížnosti. Poté dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud je soudem přezkumným, který je při přezkumu napadeného rozhodnutí vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti, nejedná-li se o takové vady, ke kterým je povinen přihlížet z úřední povinnosti. Samotný přezkum je však možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí městského soudu splňuje kritéria přezkoumatelnosti, tj. jedná se o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je natolik závažnou vadou, že k ní soud přihlíží i bez námitky, tj. z úřední povinnosti.

Bližší vymezení kritérií přezkoumatelnosti zákon nestanoví, avšak jejich rozsah postupně vymezila judikatura Nevyššího správního i Ústavního soudu.

Z konstantní judikatury Ústavního soudu [srovnej např. nález ze dne 2. 6. 2009, sp. zn. II. ÚS 435/09 (všechna zde citovaná rozhodnutí Ústavního soudu

jsou dostupná na http://nalus.usoud.cz)], vyplývá, že postup, kdy soud nedostojí své zákonné povinnosti své rozhodnutí řádně odůvodnit, nelze akceptovat, neboť by znamenal otevření cesty k potenciální libovůli v rozhodování. Nedodržení zákonné povinnosti rozhodnutí řádně odůvodnit se může projevit jednak tím, že soud se se zjištěnými skutečnostmi nebo tvrzenými námitkami nezabývá vůbec, či se s nimi nevypořádá dostatečně. Oba uvedené druhy pochybení soudu v odůvodnění mají za následek nepřezkoumatelnost takových rozhodnutí. Z odůvodnění rozhodnutí musí být zřejmé, jaký je vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry soudu na straně druhé. Zvolení odlišného postupu soudu při odůvodňování svého rozhodnutí by nedávalo dostatečné záruky, že rozhodnutí nebylo vydáno v důsledku libovůle, a že je plně v souladu s právem na spravedlivý soudní proces.

V projednávané věci městský soud k zásadní právní otázce, tj. kdo v projednávané věci nese odpovědnost za porušení povinnosti nakládat s odpady či zbavovat se jich pouze zákonem stanoveným způsobem (tj. povinnosti stanovené v ustanovení § 12 odst. 1 zákona o odpadech), tedy zda to je prvotní původce odpadu, či ten, kdo odpad v lesním porostu fyzicky vyložil, pouze zrekapituloval obsah rozhodnutí prvostupňového orgánu týkající se porušení ustanovení § 12 odst. 2 zákona o odpadech a následně konstatoval, že *„pokud by pan H. T. T., byl zaměstnancem žalobce, byl by žalobce odpovědný za nakládání s odpady ve smyslu ustanovení § 16 odst. 4 zákona o odpadech. V případě, že tomu tak nebylo, by tato odpovědnost nepřicházela v úvahu neboť ustanovení § 16 odst. 4 zákona o odpadech nelze vykládat striktně k tíži žalobce.*“

Na základě jaké úvahy k tomuto závěru městský soud dospěl již z rozhodnutí nevyplývá. Ze strany Nejvyššího správního soudu tedy nemůže být úvaha městského soudu přezkoumána. Pokud městský soud dospěl na rozdíl od stěžovatele k závěru, že otázka zaměstnaneckého poměru osoby, která fyzicky odpad vyložila, je pro naplnění skutkové podstaty příslušného správního deliktu podstatná, nestačí pouze konstatovat, že ustanovení § 16 odst. 4 citovaného zákona nelze vykládat striktně k tíži žalobce. Soud musí své závěry přesvědčivě odůvodnit, tj. uvést, na základě jakých konkrétních aspektů resp. důvodů k tomuto závěru dospěl. V této souvislosti je vhodné upozornit za prvé na to, že žalovaný v napadeném rozhodnutí správní delikt, ze kterého byl žalobce obviněn, prvostupňovým orgánem, překvalifikoval, a dále na to, že ze spisu je zřejmé, že žalobce odpad oprávněné osobě nepředal, nýbrž dne 2. 2. 2006 o předání tohoto odpadu oprávněné osobě požádal pana H. (viz vyjádření žalobce ze dne 26. 5. 2006, založené ve správním spisu). Městský soud proto musí odůvodnit, z jakého důvodu je na základě takto zjištěného skutkového stavu dle jeho názoru pro odpovědnost žalobce za porušení povinnosti původce odpadu zbavovat se tohoto odpadu pouze zákonem stanoveným způsobem relevantní to, zda byl či nebyl pan H. zaměstnancem žalobce. Jinými slovy, v napadeném rozsudku chybí stěžejní úvaha o tom, jak nesplnění povinnosti žalobce, převést odpad do vlastnictví pouze osobě

oprávněné k jeho převzetí dle § 12 odst. 3 zákona o odpadech ovlivňuje skutečnost, že pan H. nebyl zaměstnanec žalobce.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná a podle § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je městský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

V novém rozhodnutí městský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2011

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu